

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 22 Września r. s. 1822 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 9 września.

(z *Ruskiego Inwalida*)

JEGO CESARSKA MOŚĆ, na podanie Komitetu PP. Ministrów, Naywyżey rozkazać raczył: Nauczyciela szlacheckiego korpusu szkoli go w Tambowie, Alexego Szubina, który wszedł do tego korpusu ze studentów byłego Głównego Instytutu pedagogicznego, gdzie, po ukończeniu nauk, uznany został godnym zajęcia miejsca wyższego nauczyciela gimnazjalnego, którzy podług ustaw liczą się w 4tej klasie, utwierdzić w randze tej klasy, ze starszeństwem od dnia weyścia jego do służby, rozciągając tę prerogatywę, na podstawie §§ 241go, 242go i 245go, Naywyżey potwierdzonych w dniu 25cim grudnia 1816 roku Ustaw byłego Głównego Instytutu Pedagogicznego, i na wszystkich innych uczniach tegoż Instytutu, którzy podobnie, jak Szubin, naznaczeni do obowiązków nauczycielskich w takich zakładach, których Nauczycielom klasy rang nie są położone.

CESARZ JEGOMOŚĆ na zaświadczenie CESARZEWICZA JEGOMOŚCI o służbie odznaczającej się, zostających w kancelaryi woyskowej JEGO CESARSKIEY WYSOKOŚCI, 8mej klasy *Hawritowa* i etatu komisaryatskiego 12tej klasy *Tokarewskiego*, Naywyżey rozkazać raczył, nagrodzić rangami następującemi.

St. Petersburg, dnia 11 września.

(z *Ruskiego Inwalida*)

Małzonki PP. Jenerał Adjutantów: Hrabina Zofija Ożarowska i Xiężna Zofija Szczerbatowa, Naylaskawiey mianowane Damami orderu ś: Katarzyny mniejszego krzyża.

Naylaskawiey mianowani kawalerami: orderu ś. Włodzimierza 3ciey klasy, zostający przy JEGO CESARSKIEY WYSOKOŚCI CESARZEWICZU Półkownik woysk polskich *Siemiątkowski*; tegoż orderu 4tej klasy: będący przy JEGO CESARSKIEY WYSOKOŚCI, etatu kommissaryatskiego urzędnicy klas 5 i 6tej *Efimow* i *Szaganow*; Dozorca grodzkiego szpitala 7mej klasy *Radzikowski*, i smoleński obywatel, radca tytularny *Aniczkow*. Orderu ś. Arny 2giey klasy: Ober audytor Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY WYSOKOŚCI CESARZEWICZA, 7mej klasy *Jowec*; Marszałek powiatu trockiego *Römer*; i smoleński obywatel Podpółkownik *Borodowiczn*. Tegoż orderu 3ciey klasy: Gewaldiger 20tej dywizyi pieszey, sztabskapitan żytomierskiego pólku pieszego *Diechtiarew*.

Sankt-Petersburg, dnia 12 września.

(z *Ruskiego Inwalida*)

W Naywyższym Ukazie JEGO CESARSKIEY MOŚCI do Pana Gubernatora Cywilnego Jarosławskiego, pod dniem 11 maja r. t. w Carskim-Siele wydanym wyrażono: „Sprawujący ministerium spraw wewnętrznych, na przedstawienie Wasze, doprowadził do Mojej wiadomości, o życzeniu przez Szlachtę Gubernii Jarosławskiej o świadczeniem, wystawienia pomnika dla zmarłego Rzeczywistego Rady Stanu *Demidowa*, ku okazaniu wdzięczności swojej za jego ofiarę, za założenie w Jarosławiu Szkoły wyższych nauk.

Uznając przedsięwzięcie Szlachty zasługujące na wszelką z MOJEY strony pochwałę, jako pochodzące z uczucia wdzięczności, równie ślachtetney,

jak dzieło samo, za które się okazuje, ze szczególniejszem zadowoleniem oświadczam zgodę MOJĘ na to przedsięwzięcie Szlachty, rozkazując:

1) Zgodnie z przedstawieniem Waszym, pomnik wystawić na środku paradnego placu, przez Was ku temu wybranego, podług rysunku i planu, przez Was przedstawionych.

2) Dla zebrania na wystawienie tego pomnika summy ogłosić zapisy, którychby wszystka Szlachta Gubernii Jarosławskiej, tak obecna, jako i nieobecna, uczestniczką być mogła.

3) Summy, które przez pośrednictwo tych dobrowolnych zapisow zebrane będą, w miarę ich wpływu, wnosić do Izby Powszechney Opieki.

4) Zbiór i użycie tych summ na samo wystawienie pomnika, uskutecznić pod nadzorem i rozporządzeniem Waszym i Gubernialnego Marszałka Szlacheckiego.

ALEXANDER.

AUSTRYA.

Wiedeń, dnia 14 września.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Dnia 1 b. m. powódź przestraszyła mieszkańców *Karlsbadu*, i bawiących tam cudzoziemców. Po ulewie, rzeka *Tepel* nagle wezbrała, lecz nie wystąpiła z brzegow, a wieczorem zaczęła już opadać. Stangret Hrabiego *Baworowskiego* utracił życie. Chciał parę koni zaprzężonych do pojazdu pławić w *Tepel*; siedząc na kozłach wjeżdżał tyłem do rzeki; przewrócił się pojazd, i pociągnął konie za sobą; stangret ratując się skoczył na pułd, lecz pęd wody wyrzucił powtórnie pojazd i ów człowiek stał się ofiarą nieostrożności swojej; utonął z końmi.

PRUSSY.

Berlin, dnia 21 września.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Król Jmć wyjechał wczora zrana do *Merseburgu*, a po odprawionym popisie woyska zebranego w okolicach *Weissenfels*, uda się w dalszą drogę na kongres do *Werony*. Monarcha raczył mianować Królewica następcę tronu Namiestnikiem swoim przez ciąg niebytności swojej.

Jenerał major oraz jenerał adjutant Króla Jmci *Vitzleben* i tajny radca gabinetowy *Albrecht*, wyjechali ztąd do *Werony*.

Minister stanu *Voss* powrócił do czynney służby, i sprawuje urząd vice prezesa rady stanu i ministerium stanu.

Czytamy w gazecie tuteyszey co następuje: „Jenerał *Normann*, będący w *Morei*, urodził się w *Stuttgardzie*. Jest synem Hrabiego *Normann*, ministra i tajnego rady wirtemburskiego. Jeden z młodszych braci licznego rodzeństwa, obrał sobie wcześniej zawód woyskowy; odbył kampanije roku 1805 w Austrii, 1806 i 1807 w Prussach, oraz 1809 w Austrii. W roku 1810 otrzymał nagle wyższe stopnie, tak iż w roku 1813 został półkownikiem wirtemburskiego pólku jazdy. Gdy zaś d. 19 października tegoż roku w bitwie pod *Lipskiem*, uniesiony patryotyzmem z większą częścią dwóch pólkow odstąpił *Napoleona*, i przeszedł na stronę Sprzymierzonych, samowolnym tym postępkim ściągnął na siebie nielaskę Króla swego, który podobne czyny woyskowych ogłosił publicznie za mogące wystawić towarzyski porządek, oraz władzę i trwałość tronow na naywiększe nie-

bezpieczeństwo. W skutku tego Król odebrał natychmiast stopień Hrabieemu *Normann*, który zapewne byłby skazany na więzienie do śmierci w *Hohen-Asperg*, lub gorszego jeszcze doznałby losu, gdyby przez spieszną ucieczkę nie uszedł kary: umknął do okolic *Altenburga* i przebrany w odzież chłopską, ukrywany przez przyjaciół, przebywał kolejno tam i w mieście *Frohburgu*. Obmyślono nareszcie sposob przeprowadzenia go za granicę czeską. W *Wiedniu* znalazł dobry przytułek, lecz na próżno starał się o umieszczenie w woysku. Po śmierci dopiero przeszłego Króla wirtemberskiego wrócił do oyczyzny. Nie mógł jednak odzyskać dawnego stopnia. Ożenił się szczęśliwie, i na wsi prywatne życie prowadził, dopóki wielkie wypadki na wschodzie nie wzbudziły w nim chęci walczenia za uciśnionych greków.

N I E M C Y.

Od brzegów *Menu*, dnia 10 września.
(z *Gazety Warszawskiej*.)

J. C. Wysokość Wielki Xiążę *Michał*, zabawiwszy kilka tygodni w *Sztutgardzie*, wyjechał d. 7 b. m. do *Weymaru*.

Kommissya woyskowa krajow związkowych niemieckich odprawiła niedawno 55te posiedzenie; i roztrząsała położenie gór pod *Ulmem*, czyli w tem miejscu można wystawić twierdzę. Naradzała się oraz nad projektem powszechney umowy względem wydawania zbiegow woyskowych.

Od brzegów *Menu*, dnia 13 września.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Słychać o odmianie kilku posłów większych krajów przy seymie związku niemieckiego. Odebrane zewsząd wiadomości zgadzają się, iż następny kongres europejski, będzie w skutkach swoich ważniejszym, niż dawniejsze: między innemi mają być użyte dzielne środki do większego utwierdzenia zasad Monarchicznych w Europie.

Posel angielski przy seymie związku niemieckiego odebrał sztafetę, i zaraz wnoży z d. 11 na 12 b. m. wyjechał z *Frankfortu* do *Wiednia*: Xiążę *Wellington* uda się przez *Paryż* i *Strazburg* na kongres.

Rząd *Nassauski* zakazał także wprowadzania wyrobów zagranicznych, a tak *Frankfort* nad *Menem* jest podobny do zamkniętej twierdzy: bo lubo posiada mnóstwo towarów, niema jednak pokupu na nie, i musi je zbywać cudzoziemcom.

Towarzystwo utworzone w *Zurich*, końcem wspierania Greków, zebrało dotąd 3919 zł reńskich, i z tych pieniędzy wydało 3368 takichże złotych; powiększey części na podróż 190 ludzi wysłanych do *Grecyi*, oraz na uzbrojenie oficerów, kupno broni, narzędzi chirurgicznych, lekarstw i t. d.

H I S Z P A N I J A.

Madryt, dnia 28 sierpnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Ulekcioć chora Królowa nasza słyszy szcęk broni przy zmianie straży, dostaje zaraz boleśnych spazmów.

Nie zapadł jeszcze wyrok śmierci na generała *Elio*; lecz jeneralny prokurator podał już swoje wnioski, i rzeczony jeneral wkrótce zapewne będzie stracony.

Xiążę *Infantado* został odesłany do wysep Kanaryjskich, *Margrabia las Amarillas* do *Iwiki*, a *Hrabia Espelata* do *Sewilli*.

Minister *Navarro* rozpoczął urzędowanie swoje wygnaniem biskupów *Saragossy*, *Malagi* i *Ceuty*; 4 oraz kanoników wywieziono z *Saragossy* do *Ceuty*.

Dnia 25 b. m. był rozruch w *Santander*. Dowódca tameczny posłał do *Korunny* 23 podeyrzanych osób, między któremi znajdował się pocztmistrz.

Wyrok Królewski ogłosił prowincyą *Nawarry* za będącą w stanie oblężenia, i jeneralowi *Espinosa* poruczył dowództwo tamecznego woyska. Jeneral ten założył główną swą kwaterę w *Vitoryi*, z kąd wydał odezwę do mieszkańców. Nakazał rodzicom i opiekunom młodzieńców, którzy zostają w woysku rojalistów, aby w 14 dniach

powrócili do domu, pod karą ustanowioną na spiskowych. Wszystkie władze mają podać listę imienną tych, którzy powyższego rozkazu nie dopełnią. Każdy ktoby rojalistom dostarczał broni, koni, potrzeb wojennych i żywności, oddany będzie pod sąd wojenny.

Potwierdza się wiadomość o porażce *Trajisty* w *Averba*. *Quesada*, który chciał opanować *Irun*, musiał opuścić dolinę *Ban*, i zająć dawne stanowisko przy *Ochagaria*, aby nie wpadł między dwa ognie woyska konstytucyjnego z *Nawarry* i *Biskai*. W okolicach *Tudella* zabrano w niewolę oddział korpuśu *Quesady*, wynoszący 500 ludzi pod dowództwem kapitana *Arredondo*.

W prowincyi *Galicyi* panują rozruchy. Musiano tam posłać 2 pólki piechoty.

Fregata Francuzka *Antigone* zawinęła z *Vera Cruz* do *Kadyzu*. Przywiozła uciekających z *Madrytu* i 10 milionów franków złotem.

Jeneral *Villalvo* został mianowany dowódcą *Madrytu* na miejsce jenerala *Copons*. Jeneral *Riego* miał się z tego powodu poróżnić z ministrami: Jeneral *Copons* utracił urząd za to, iż nie chciał zatwierdzić wyroku śmierci na braci *Mon*, i innych oficerów gwardyi królewskiej. Jeneralny prokurator, popierający sprawę przeciwko wspomnioney gwardyi, domagał się, aby *Infante Don Carlos*, *Don Francesco*, jako oskarżeni, zostawali pod aresztem.

F R A N C Y A.

Bajona, dnia 31 sierpnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Jeneral *Quesada* zajął całą dolinę *Bastan*, dokąd sprowadzono znaczny zapas broni, potrzeb wojennych i sukna na mundury.

Junta *nawarska* jest w *Esparra*, o milę od *Pampeluny*. Rojaliści tameczni mają 10,000 woyska.

Woysko rojalistów opanowało miasto *St. Felion de Quixols* z wyborynym portem. Zajął także wieś *Massanet* w *Pireneach*, które konstytucyoniści mocno bronili.

Paryż dnia 7 września.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Fan *Köchlin*, deputowany z departamentu *Wyższego Renu*, wydał dziełko pod tytułem: *Opis historyczny wypadków w Kolmarze, tudzież przyległych miastach i gminach w dniach 2 i 3 lipca*; za co pociągniono go do sądu. Wyraża w niem: iż kilku mieszkańców z *Muhlhausen* ohiacilo się odwołać od wyroku sądu pokoju; skazującego ich na małą karę policyyną; lecz że obrońcom zabronioną podjąć się ich sprawy, musieli więc poddać się wyrokiem postanowionej karze. Wszakże twierdzenie to jest fałszywem, gdyż udali się tylko do jednego adwokata, a ten radził im, aby przestali na wyroku.

Przy rozdawaniu nagród w *Ateneum* w *Namur* powstał rozruch i musiano użyć woyskowej siły. Wznieciłi go uczniowie retoryki, którym professorowie za złe sprawowanie się odmówili pierwszych nagród.

Na przyszłym posiedzeniu *Izb* ma być podany projekt do prawa, względem nowego urządzenia *Izby Parów*. Składać się ma z 300 członków, a uposażenie ich będzie stosowne do uposażenia dawniejszego *Senatu*. Wyznaczono już tym celem 4 miliony franków, i niezwłocznie obmyśli się dalszy potrzebny fundusz, aby *Izba Parów* miała znaczenie i niepodległość, jakie jej się podług konstytucyi przynależa.

Z powodu mianowania *Hrabiego Villele* prezesem *Rady ministrów*, *Monitor* tutejszy umieścił następujące uwagi: „Postanowienie Królewskie z dnia 4 b. m., nadające ostateczne urządzenie *Radzie Ministrów*, jest pomnikiem wzniesionym na zwaliskach fałszywych systematów i czezych zdań, które społeczność zbyt długo rozdzielały. Wierni stronnicy tronu znajdą w niem widoczne okazywanie własnego ich przekonania; ustala się związki przyjacielskie między niemi; niepoprawni nieprzyjaciele prawey władzy otrzymają ostateczną skazówkę, iż sprawa ich upadła, i że sam ty-

ko pozżadek weźmie górę. Dopóki Rada Ministrów nie miała prezesa, póty nie można było właściwie powiedzieć, iż Ministerjum jest zupełnym, a w tedy zdawało się, iż uwielbiamy jedność, a wszelako zaniebujemy warunków potrzebnych do jego istnienia. Nie wypada ztąd jednak, jakoby nie było moralnego związku: wiadomo bowiem, iż chwalebna zgodność zdań, życzeń, nadziei i niebezpieczeństw łączy mężów, którym zaufanie Monarchy powierzyło skład władzy jego. Widziano, jak wspólnymi siłami starali się zjednać zwycięstwo prawym zasadom; jak walczyli przeciwko przesadom, i używając stosownych środków, dążyli do zamierzonego celu. Europa zna nowego prezesa ministrów. Uważała go w siedmioletnim mozolnym zawodzie: widziała, jak ciągle nie zbacząc z swej drogi, i trzymając się dobrego swego planu, postępował krokiem umiarkowanym ale stałym, i w pośród burzliwych obrad objawiał wyborne swe zdania o administracji i rządzie. Może więc czynić wnioski o przyrzeczności Francji. Wybor ten uspokaja wszystkie płonne obawy, i razem zapowiada, iż minął czas niewierności i nieładu, a nadszedł, dzielności i stałości; uwalnia nakoniec Francją od tymczasowości, co jednym słowem pochlaławę jego stanowi.

Dnia 5 b. m. umarł Hrabia *Tascher*, Pár *Francji*, krewny pierwszej żony *Napoleona Bonapartego*.

Adwokat *Berville* skłonił 4 skazanych na śmierć podoficerów *Bories*, *Ravaux*, *Goubin* i *Pomnier*, iż od zapadłego wyroku odwołali się do sądu kassacyjnego. Przychylnono się do pierwszej ich prośby, aby byli razem i bez kajdan; odmówiono zaś drugiej, aby aż do wyroku sądu kassacyjnego pozostali na miejscu i nie byli zaprowadzeni do *Bicetre*.

Dnia 7 b. m. policya zabrała wszystkie exemplarze tutejszych dzienników *Constitutionel*, *Courrier*, *Journal de Commerce* i *Pilote*. Na żądanie jeneralnego prokuratora *Bellart*, wezwano wydawców ich, aby d. 12 b. m. stanęli w sądzie. Są oskarżeni, iż umyślnie umieścili fałszywe doniesienie o sesyi sądu d. 5 b. m. w sprawie przeciwko spiskowym w *Roszelli*.

Zażliwiająca jest rzeczą, iż żaden ze spiskowych w *Roszelli*, jako też w *Poitiers*, ani dla ocalenia życia swego, ani dla złagodzenia kary, nie wydał tych, których urząd publiczny uznał za członków komitetu dyrygującego. Bardziej zaś jeszcze zadziwia to, iż nawet ci, którym podczas pierwszego badania wysłiznęły w zeznaniu imiona tych osob, lub okoliczności do ich wykazania służące, później zeznania swoje, zupełnie lub w najważniejszej części, odwoływali, a przez to powracali rzecz ze światła do ciemności, pomimo tego, iż pierwsze zeznania były znacznie na ich korzyść, a cofnięcie surowszą karę ściągalo; gdyż prokurator *Mangin* wyrażnie w swoim akcie oskarżenia powiada: „Niechay miecz zemsty publiczney wznosi się nad ich głowami, kiedy, jako oskarżeni, wzbraniają się uczynić wyznań przed sądem.“

Paryż dnia 10 września.
(z *Gazety Warszawskiej*.)

W *Dzienniku Rozpraw* czytamy, co następuje: „Jeśli się sprawdzą smutne przepowiedzenia *Dostrzegacza Smyrneńskiego*, jeśli miano wyrzucić greków w *Peloponezie*, jak na wyspie *Scio*, w tym razie Francya mogłaby piękną grać rolę, ofiarując reszcie narodu greckiego przytułek w *Korsyce*, *Langwedocyi* i *Prowancyi*, gdzie już w dawney starożytności widziano kwitnące osady greckie. Francya zyskałaby tym sposobem znaczne powiększenie handlu i żeglugi, oraz potęgę morską grecką, która się zawsze z mocy turków uratować może. Krok ten nie potrzebuje bynajmniej obcego zezwolenia, i aby został skutecznym, dosyć byłoby ustuhnąć rady honoru tego królestwa chrześciańskiego, uczuć wspaniałomyślnego narodu, i serca *Burbonów*. Lecz podobno Opatrzność postanowiła jeszcze zachować Grecyę.

Jeden z tutejszych dzienników donosi z *Wiednia*, iż stosunki związku niemieckiego doznają także zmiany na kongressie. Podróż posła przy-

dującego na seymie tegoż związku w *Frankforcie* sprawia ten domysł.

U pewnego młodego adwokata tutejszego szukanó d. 7 b. m. listy osob, należących do spisku w *Roszelli*.

Trzy półki liniowe, przeznaczone z departamentów północnych do południowych, przechodzić mają w pierwszej połowie bieżącego miesiąca przez *Lugdun*; wynoszą 6,000 ludzi.

Piszą z *Bajonny* o sprowadzeniu tam wielkiej ilości potrzeb wojennych. Założono ogromne składy siana i stomy. Zrobiono już miliony ładunków. Co dzień przychodzą wozy z prochem i kulami. Mimo tego słychać, iż jeśli do 15 września nie okaże się żaden znak morowego powietrza lub zaraźliwej choroby, w tym razie kordon zdrowia ma być znacznie zmniejszony.

Potłuczono okna Panu *Mangin*, jeneralnemu prokuratorowi w *Poitiers*. Wyrok śmierci przesłany mu bezimiennie przez węglarzy, miał liczbę 125.

TURCYA.

Dostrzegacz Austryacki zawiera następujące wiadomości z *Konstantynopola* pod 26 sierpnia.

„*Porta* otrzymała w dniach 23 i 25 sierpnia doniesienia od *Churszyda Baszy*, o postępach oręża tureckiego w *Morei*. Podług tych doniesień, większa część półwyspu znajdowała się w mocy turków. Osadzili oni (jak się zdaje bez żadnego oporu) *Tripolizę*; ogłosili wchodząc do miasta amnestyę, i ściśle ją zachowali. Postępowanie to skutkowało tym pomysłniey, że się go właśnie w tém miejscu nie spodziewano. Pod *Napoli di Romania* przyszło do krwawey bitwy, w której konnica turecka naywięcej dokazywała; bitwa ta zakończyła się zupełną klęską powstańców. Los tej twierdzy jest dosyć osobliwy; liczne doniesienia zwiastowały o jej poddaniu się; a nawet tu (w *Konstantynopolu*), chociaż zupełnego zamilczenia o losie załogi nie wiedziano jak tłumaczyć, miano główną tę twierdzę za straconą. Jednakże niebyła straconą, a wszystkie o tem doniesienia były zmyślone. Załoga turecka, z rzadką w dziejach obcięz wytrwalością, trzymała się przez osm miesięcy, a w sześciu ostatnich tygodniach ściśniona była do tego stopnia głodem, że już miała tylko jej część pozostała. Zapewniają, że, gdyby nie nadspodziana pomoc, jużby się we 24 godzin później poddać musiała.

„Po wzięciu obu tych głównych punktów, dowódcy woyska tureckiego postanowili, wysłać małe korpusy od 2 do 3 tysięcy ludzi do różnych okręgów półwyspu, dla przywiedzenia wszystkich do poddania się. Atoli znaczny korpus miał działać przeciw góróm *mainotskim*, gdzie jedynie znaczniejszego oporu spodziewać się można było. Działania te wspierane być mają od morza; a flota *Kapudana Baszy* opuściła już zatokę pod *Patras*, dla udania się do południowego końca *Morei*.

„Zajęcie *Koryntu* było, jak już doniesiono, dziełem kilku godzin. Skoro się tylko turcy na międzymorzu ukazali, uciekli natychmiast powstańcy. Pozostali w *Koryncie* członkowie rządu, *Negri* (który siebie ministrem interesów zagranicznych mianował), *Thanos*, *Deli*, *Janocupolo* i *Logotheli z Liwadii*, postąpili podobnie, wzięli z sobą wszystko, co było w *kassach*, i zabierali się właśnie do wsiadania na okręt jónski, w zatoce *Iepanckiey*, kiedy cały ich zamysł straszliwie zniweczony został. Naczelnicy woyskowi *Dine*, *Kolokotroni* i *Petri Bey* poszli za nimi w pogoń, dopędzili, kazali okuć w łańcuchy, i odesłali ich, jako zdrajców do *Hydry*. Z pieniędzmi, które tym sposobem opanowali, rzucili się pomięniemi naczelnicy w góry *Maina*. Tymczasem senat, mający siedlisko swoje w *Argos*, kazał zapalić to miasto, którego wielka część spłonęła; i sam wziął się także do ucieczki.

W tej chwili powstanie istnieje już prawie tylko na *Kandyi*, i na trzech małych wyspach *Hydrze*, *Spezyi* i *Ipsarze*. Podług godnych wiary doniesień, ściągających się do czasu poprzedzającego weyście woyska tureckiego do *Morei*, mieszkańcy trzech pomienionych wysp okazywali już

pełną skłonność do poddania się, ale żądali dostatecznego zapewnienia obrony swych osób i majątku, a w przypadku odmówienia, postanowili bronić się do upadłego; i w ostatecznym tylko razie wynieść się z majątkiem do Ameryki albo do innego oddalonego kraju, czego by im (przynajmniej podług ówczasowego ich przekonania) żadna siła morska turecka przeszkodzić nie mogła. Skutkiem tego planu poczynione zostały na tych trzech wyspach, mianowicie na Hydrze, znaczne przysposobienia do obrony, a powstańcy pochlebiali sobie, że statkami palnemi, których tak skutecznie pod Scio użyli, potrafią jeszcze szkodzić flocie tureckiej.

„Przeciwnie wyspy *Naxos* i *Santorin* poddały się dobrowolnie; a małą prawie wyłącznie przez chrześcian rzymsko-katolickiego wyznania zamieszkaną wyspę *Syra*, Sultana, w nadgodę wierności, uwolnił na lat siedm od opłaty pogłównego.

„Były rządca wyspy *Rhodus*, *Jussuf* Basza, wysłany jest w charakterze wojewody do *Scio*, z obszerną władzą ku dobru pozostałych jeszcze mieszkańców tej nieszczęśliwej wyspy, a mianowicie dla bez pośredniego powrócenia wszelkiego skonfiskowanego majątku nieruchomego i ruchomego.

„Nowo mianowani Xiążęta Wołoszczyzny i Multan, pożegnali się dnia 22 z ministrami, a d. 23 puścili się w drogę. Xiążę Wołoszczyzny udał się ładem do *Bukarestu*; Xiążę zaś Moldawii morzem do *Warny*, a z tamąd do *Jass*.“

Okoliczności towarzyszące wyniesieniu nowego Patriarchy greckiego na powierzona mu godność, (wyraża Dostrzegacz Austriacki) okazują widocznie, że Porta unika wszelkich podejrzeń zaciętości względem wiary chrześcijańskiej. Nigdy nie obchodzono się z Patriarchą z większym poszanowaniem. Skoro się tylko Porta dowiedziała, iż wybor padł na *Anthimos* biskupa chalcedońskiego, kazała go natychmiast z seraju do własnego jego mieszkania w *Fanar* przeprowadzić. Nazajutrz w towarzystwie 12 biskupów i 5 dyakonów udał się ze wszelką okazałością do pałacu W. Wezyra, gdzie z rąk jego otrzymał kaftan honorowy i wiadomość o potwierdzeniu jego wyboru, inni nawet biskupi z podziwieniem wszystkich przytomnych, otrzymali także kaftany honorowe. Następnie cały orszak udał się z pałacu W. Wezyra do mieszkania Patriarchów, przebywając najludniejsze ulice miasta. Pięciu urzędników seraju, którzy przy podobnych obchodach nigdy nie bywali obecni, przestrzegało porządku. Patriarcha i wszyscy biskupi jechali konno, co dawniej tylko Patriarsze i dwóm biskupom, cykami chrzesnymi zwanym, było dozwolone. Installacya odbyła się w kościele metropolitalnym w przytomności kilku tysięcy Greków.—Sultana i wszyscy ministrowie Porty zrzekli się tego razu podarunków, zwykłych przy podobnej okoliczności, które do 200,000 piastrow wynoszą; zapewniają nawet, że W. Sultana z własnej kasy wynagrodził niższych urzędników Seraju za szkodę z tego powodu poniesioną.

Nowy Patriarcha wydał swój list pasterski, w którym ogłasza, że Porta pozwala na nowo odbywać tak nazwane *Panegyrs* czyli uroczystość religijną, która dawniej naprzemian w różnych kościołach i kaplicach przedmieścia odprawowała się, później dopiero w czasie rozruchów powstania zakazaną była. Przyczem Porta przyrzekła im szczególną opiekę rządową. W tymże samym liście pasterskim wzywa Patriarcha do chrześcijańskiego i porządnego postępowania; każe się strzedz nierozważnych kroków i nierozmyślnych zamiarów, które zawsze tylko szkodliwe skutki prowadzą, i zaleca niewiastom powściągliwość w mowie, obyczajność i oszczędność w wydatkach, mianowicie co do strojów.

Zmiana Patriarchy i zachowanie się Porty przy tej okoliczności, może w obecnym położeniu rzeczy być bardzo skutecznem. Mianowanie zmarłego Patriarchy odbyło się w chwili nagwałtowniejszego odmetu w sposób niezwyčajny i ra-

ptownie, i można śmiało przypuścić, że gdyby powstańcy otrzymali górę, nie byłiby go uznali za prawego naczelnika swego kościoła. Przy mianowaniu zaś teraźniejszego Patriarchy wszystkie przepisy i zwyczaje ściśle były przestrzegane, a nadto niektóre przywileje powiększone; prawosławie jego wyboru żadnej wątpliwości nie podlega, a jeżeli Porta nie odstąpi w ostatnich chwilach przyjętego systematu, to nowy Patriarcha, jako pośrednik między nią i greckimi poddanymi, ważne przysługi będzie mógł uczynić.

W Ł O C H Y.

Od granic włoskich, dnia 7 września.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Arcy Xiążę *Rajnery*, vice Król Królestwa Lombardzko-Weneckiego, odebrał z *Wiednia* kilka sztafet, względem kongressu mającego się odprawić w *Weronie*. Pojedzie sam do *Wenecyi* dla przyjęcia tam N. Cesarza *Rossyjskiego*. NN. Cesarstwo *Austriacy* mają się udać z *Werony* do *Medyolanu*, gdzie kilka tygodni zabawią. Niezawodną jest rzeczą, iż Królowie *Neapolitański* i *Sardyński*, oraz Wielki Xiążę *Toskański* i Xiążę *Modeny* zjadą także na kongres do *Werony*.

Na mocy nowego urządzenia policyjnego w *Neapolu*, Pan *Caro*, obywatel tameczny, otrzymał publicznie karę cielesną, a potem został zaprowadzony do więzienia na 2 miesiące, za nieprzyzwoite mowy.

Od granic włoskich, dnia 26 sierpnia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*.)

Jego Świątobliwość ciągle zostaje w pożądanym stanie zdrowia.

Dotąd nie zaszły żadne poruszenia wojsk austriackich w niższych Włoszech.

Listy od granic *Dalmacyi* donoszą o coraz bardziej rozszerzającej się morowej zarazie w *Epircze* i *Morei*.

Na zamek *Sangro*, w prowincyi *Abruzzo*, napadła banda rozbojników, i domagała się od bogatego właściciela pieniędzy i żywności, lecz ten opatrzył w oręż i ludzi, dał im dzielny odpór. Oddaliły się łotry, groząc atoli srogą zemstą, którą też wykonali: nie tylko bowiem liczne jego trzody częścią zabrali, częścią wygubili; ale przytem pomordowali pasterzy.

PORTUGALIA.

Lisbona, dnia 16 sierpnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Zdaje się, iż d. 24 b. m. w rocznicę ogłoszonego w *Porto* politycznego odrodzenia kraju naszego, nastąpi zaprzysiężenie konstytucyj.

Jedna z tutejszych gazet twierdzi, iż odrodzenie jest dotąd w samych tylko słowach, a nie w rzeczywistości. Zbija to gazeta rządowa i zapewnia, iż w przeciągu 6 miesięcy więcej spraw odsądzono, aniżeli w 10 latach za dawniejszego rządu; iż ukarano 31 urzędników, czego od początku monarchii nie było. Wszystko to przypisywać chce wolności druku.

Słychać, iż stolica tutejsza ma być ogłoszona wolnym portem, a natenczas byłaby składem bogactw całego świata.

Odebrano wiadomość z *Fernambuco*, iż ta prowincya *brezyljska*, nie chce także podlegać *Portugalii*.

D A N I J A.

Kopenhaga, dnia 11 września.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Xiążę duński *Chrystian* przybył d. 6 b. m. z małżonką swoją do *Odense*, a dnia dzisiejszego do *Fredericksberg*.

W *Kirteminde* jest jabłoń, która razem kwitnie i ma dojrzałe owoce.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 19 września: rubel srebrny 3 rub. 78 $\frac{1}{2}$ kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 70, stary r. 11 kop. 48, imperyal r. 36 kop. 77 $\frac{1}{2}$.

Wilno dnia 22 Września Roku 1822 v. s.

L o t e r y a .

Na loteryę w St. Petersburgu, której plan umieszczony jest w 11 a doniesienie w 78 numerze Kuryera Litewskiego, składającą się ze czterech majątków nieruchomości i z 1,522,000 rubli assygnacyjnych, w 6009 wygranych i 17 premiach, można dostać biletów: w Wilnie: w Izbie Powszechny Opieki, w kanzaceystwie powiatowém i u kupca Salomona Heymanna, a w miastach gubernii Wileńskiej: w powiatowych kanzaceystwach, bez żadnego nadatku do ceny biletów, na przesyłanie pieniędzy z wyprzedazy biletów pochodzących, z powiatów do Wilna i z Wilna do St. Petersburga.

W e z w a n i e .

1. Opieka naznaczona przez Sąd Główny Wileński 2gi Departament nad majątkiem i osobą nieletnię Xieźniczki Alexandry Zubowówny, córki i jedynęj successorki zmarłego Xiecia Platona Alexandrowicza Zubowa, Generała od infanteryi, zaprasza wszystkich jego wierzycieli i dłużników, ażeby pierwsi, dla wyświecenia swoich pretensy, a drudzy dla okazania swoich zawinięć, czy to sami, lub przez umocowanych, jak można najszybciej, a nie daley jak w terminie prawnym, to jest: w ciągu roku i sześciu niedziel, racyli jawić się z dowodami do teyże Opieki, która w Wilnie swoje odbywa czynności. Antoni Łappa Radzca Stanu Orderu Ś. S. 1szej klasy Kawaler Opiekun. Sekretarz Mateusz Zajackowski.

U w i a d o m i e n i e .

1. Expedycya Gazetna Głównego Pocztaamtu Litewskiego, mając wkrótce ogłaszać listę Gazet i pism peryodycznych, które będzie można przez ten Pocztaamt prenumerować na rok następny 1823; a doświadczwszy w latach poprzedniczych, że wielu: albo zapisuje te pisma, których nie ma położonych na liście przez Pocztaamt ogłoszoney; albo przesyłają pieniądze nie w takiej kwocie, jaka jest w teyże liście wymieniona; albo nie w takiej monecie, jak w ogłoszeniu naznaczona; przez co narażają Expedycyę na korespondencyę bardzo zatrudniającą; przeto uwiadamia się ninieyszem, iż ktoby żądał, albo pism niebędących na liście przez Pocztaamt ogłoszoney, albo na pisma, w teyże liście położone, nie w naznaczoney kwocie i monecie przysłał pieniądze; żądania jego zostaną bez skutku. Naostatek ostrzeżga, iż gdy zapisywanie wszelkich zagranicznych Gazet i Zurnalów, inaczej a nie przez tęż Expedycyę jest zabronioném; przestępujący ten zakaz wystawić się mogą na nieprzyjemność, kosztu i utratę Gazet ubocznie zapisanych.

P o z e w .

1. ALEXANDER pierwszy Samowładncy Imperator Wszech Rosyji Król Polski etc. etc. etc. Ur. Ignacemu Wendorfowi Jeneratowi czyli pozostałym Successorom jego mianowicie, jakiego bądź imienia córce Ur. Kazimierzowi Domańkiemu zaślubionej, majątek ziemny Hrycewicz zwany, w pcie Sluckim Gubernii Mińskiej sytuowany, posiadający; Grzegorzowi Wykowskiemu Kasztelanowi Wyszgrodzkiemu; tudzież Leonowi Korwinowi Kochanowskiemu Sowieznikowi, obudwóm z miejsca zwyczajnego zamieszkania niewiadomym; daley JW. Michałowi Szymanowskiemu i Józefowi Poradowskiemu, również

zamieszkania stałego nieznanym, pozew przed Sądem Kommissyi na wrządzenie interessów Radziwiłłowskich Naywyższą Monarszą wolą ustanowiony, działania swe w mieście Guberskim Wilnie w pałacu Kardynalia zwanym odbywający, z instancyi Ur. Michała Zaleskiego b. Podkomorzego Rossińskiego jeneralnego Prokuratora Masy Radziwiłłowskiej, wynosi się o to: Dobra Radziwiłłowskie Kulikowicz, zwane w Gubernii Wołyńskiej sytuowane, postapione były w roku 1762 prawem zastawnem Wykowskiemu Kasztelanowi Wyszgrodzkiemu. Przy końcu drugiego trienium zastawy Xiążę Karol Radziwiłł dał konsens do okupna Ratomskiemu. Zastawnik dawniejszy Wykowski, niechcąc przyjąć summy zastawney, i niedopuszczając Ratomskiego do zajęcia possessyi, rozwinali między sobą proceder, o lepszość prawa zastawy, któren długo popierany, różnym losem raz jedney, drugi raz drugiey stronie sprzyjał; a za expulsye między nimi wzajemnie dokonywane, raz na jednym, kolejno na drugim sądzona była kalkulacya; ślad więc Wykowski do Xięcia Radziwiłły, jako do dziedzica dóbr zastawie uległych, a zaty jako do owiktora stosując pretensye, pomimo że niejawił onych w Sądzie Głównym Wileńskim, a zaty pod dobrowolną poddał amissyę, postanowił przeciw przez JW. Michała Szymanowskiego, z tytułu plenipotencyi udzielającego, z Józefem Poradowskim plenipotencyą Blankietową z ramienia byłego Plenipotenta Radziwiłłowskiego Ur. Brachockiego mającym, uciążliwą i niewolną względem Xcia Dominika Radziwiłły w dacie 1809 kwietnia 12 dnia kompanacyę, w moc której, odebrawszy z ryczałtowej summy 40,666 f. p. za ogólne tytułem powyższym uformowane pretensye postanowionej, kwotę 7,200 f. p.; później zaś JW. Ignacy Wendorf Jeneral, jako kredytor tegoż Wykowskiego, uzyskawszy na Xięciu Radziwiłły w Sądzie Gł. Wołyńskim w dacie 1810 marca 20 dnia dekret do funduszów tegoż Wykowskiego, odebrał z kassy Radziwiłłowskiej za kwitem w dacie 1811 january 25 dnia wydanym, sumę 34,565 f. p. przekazując osobno Ur. Dubielewskiemu wierzycielowi swemu z resztującego funduszu sumę 100 czes. zł. Gdy więc po takiej rzeczy kolei Ur. Grzegorz Wykowski z mocy kompanacyi w dacie 1809 zawartej dopomina się z masy nieletnię Xci summy resztującej 34,565 f. p. Zaś oddzielnie Ur. Leon Korwin Kochanowski Sowieznik, nabywszy prawa do poszukiwania pretensyi Kulikowicz na Radziwiłły, dopomina się sądzonia z teyże masy summy oryginalney 52,245 f. p. 5½ gr. Zaty massa nieletnię Xieźniczki Stefani Radziwiłłówny przekonawszy się, iż pretensye Ur. Wykowskiego jako po kwicie w r. 1795 na rzecz Xiążąt Radziwiłłów wydanym, owszem po opłaconey na rzecz Xięcia Radziwiłły za pretensye gróntowe summie 6,000 f. p., tym samym są niesłuszne, że pretensye gróntowe dobr Kulikowicz, chociażby istotnie jakie formowane być mogły w swym czasie, już dawno amissyę pokryte, wskrzeszone bydź niemogły i niemogą; że kompanacya w dacie 1809 zawarta, nieważnie i uciążliwie dla Xięcia postanowiona, że JW. Wen-

1. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na usatysfakcyonowanie wierzycieli JW. Antoniego Prozora Wojewod. Witebskiego przeznaczony, w kolejnym wypełnieniu regul dekratu Remisyniego Sądu Głównego ogłasza, że od dnia 25 września tego 1822 roku ruchomość JW. Prozora z mebli, pojazdów, garderoby, naczyń stołowego i kuchennego, oraz bielizny różney składająca się, przez publiczną licytacją w Mieście Wilnie, na Ratuszu wyprzedawać będzie. Jakową awizacją dla powszechnay wiadomości, do Gazety Kuryera Litewskiego podając; że takowa może bydź przyjętą poświadczają: Andrzej Bobrowicz Prezes i Exdyw. Regent Wincenty Dauksza.

Cena nasion.

W Magazynie Józefa Kopscha w Wilnie są do sprzedania następujące świeżo sprowadzone holenderskie Cebulki, w jak najlepszych gatunkach ze składu Karola Wagnera w Rydze.

Amarillis formosissima	sztuka kop. sreb.	30
Anemony w najpiękniejszych kolorach.		7½
Crocus biały		4
— fioletowy		
— niebieski wielki		
— — jesienny		
— perłowy		
— pstrokato-biały		
— — żółty		
— żółty wielki		2½
— — szafranowy	jesienny	
Fritularia w różnych kolorach		7½
Gladiolis różne		10
Jacynty pełne i pojedyncze, czerwone, białe, żółte i niebieskie, każde podług osobnego nazwania		45
— muscar major.		25
— — minor.		20
Iris anglica.		7½
— hispanica		7½
Lilia biała pojedyncza		25
— pełna		50
— tigrum		50
— caelesticum		50
— turban, Martagon.		25
Narcyze Incomparable.		7½
— Orange Phoenix		10
— Van Sion		7½
Ranunkuly tureckie pełne w najpiękniejszych kolorach		7½
Tacety Belle Ligeoise.		20
— Grand primo		20
— Soleil d'or, bardzo ranne.		20
Tulipany wyborne w różnych kolorach pojedyncze		8
— — — pełne		15
— monstrozy		15
Zonkille pachnące pojedyncze		10
— — — pełne		25
— wielkie bardzo ranne		7½

Ktożby życzył mieć oprócz wymienionych inne jakiegokolwiek gatunki Cebulek, nasion drzew lub krzewów w najlepszych gatunkach, może mieć one dostarczone w jak najkrótszym przeciągu czasu, podług cen w osobnych katalogach wyrażonych.

Tamże można dostać szkła do pędzenia jacyntów, sztuka po 40 kop.

JPan J. H. Zigra w Rydze, ma zaszczyt uwiadomić amatorów ogrodnictwa, iż już się zaczęła pora do przesyłania drzew owocowych i innych, przy czym poleca siebie najlepszymi gatunkami wszelkich drzew i krzewów za pomniejszą cenę.

dorf przyjąwszy od Xęcia Dominika Radziwiłła sumę jaka jemu z funduszu Wykowskiego u Xęcia Radziwiłły wskazanego sądzoną była, i dalszy kwit na rzecz skarbu Radziwiłłowskiego, tym samym masę teraz od powtórnego dopominku Wykowskiego i Kochanowskiego ewinkować powinien; że Wykowski odebrawszy już satysfakcją żadnych więcej praw niemiał, i żadnych przelewów Kochanowskiemu czynić niemógł eo gdy przecież zrobił, masę teraz nieletniey Xci równie jak i JW. Wendorf ewinkować, i w skutkach nawet procederu niniejszego zastąpić obowiązany, na tych więc fundamentach gdy za pozwem masy poprzedzającym, pod niestannosc pozwanego JW. Ignacego Wendorfa Jenerala i sukcesorow jego, z mestawającym kondemnata, ze stawającemi zaś suspensa do konwikcyi niestawającego JW. Wendorfa w Sądzie Kommissyi na urządzenie interessów Radziwiłłowskich ustanowionym zapadła; Prokurator masy ponawiając po dekrete suspensionis, i otrzymanych na niestawającym Wendorfie kondemnatach niniejszym pozwem strony pomienione do rozprawy oczewistej na termin następny do tegoż Sądu Kommissyi wzywa, gdzie prosić będzie skasowania pretensyi przez Wykowskiego i Kochanowskiego uformowanych; skasowania i unieczemnienia komplancyi niewolnie i uciążliwie w dacie 1809 z Ur. Poradowskim zawartej; zapisania wieczney na takowe pretensye ammissyi; skasowania dekratu 1810 marca 20 dnia ewokacyynie w Sądzie Głównym Gubernii Wołyńskiej otrzymanego; zwrotu summy 34,565 f. p., czter. zł. 100 przez JW. Wendorfa z kassy Radziwiłłowskiej wziętey; również zwrotu summy 7 200 f. p. przez Wykowskiego z teyże kassy odebranej; w ostatku zobowiązania JW. Wendorfa i Wykowskiego do ewikcyi, i zastępstwa jakie z funduszu tego wypływa, oraz sądzienia tego wszystkiego co czasu sprawy udowodnionym będzie z wolnością poprawy niniejszego pozwu.

1822 września 18 dnia Wóźny niżej piszący się świadczę, jako kopia z niniejszym autentycznym zgodną, pozwu z instancyi Ur. Michała Załoskiego b. Podkomorzego Rosieńskiego Jeneralnego Prokuratora masy Radziwiłłowskiej po UUr. Ignacego Wendorfa Jenerala czyli sukcesorow jego, mianowicie jakiego bądź imienia córkę jego w zamężciu za W. Kazimierzem Domańskim, jako dziedziczkę dóbr Hrycewicze w powiecie Stuckim Gubernii Mińskiej sytuowanych, po oycu swym odziedzianych właścicielkę; tudzież po Ur. Grzegorzę Wykowskiego Kasztelana Wyszogrodzkiego, Leona Korwina Kochanowskiego Sowietnika, Michała Szymanowskiego i Józefa Poradowskiego, wyniesionego, jako ze stałego miejsca mieszkania niewiadomych, podług prawa do drzwi Sądowych Kommissyi na urządzenie interessów Radziwiłłowskich ustanowionej przybiłem i o terminie z regestrów przydającym do rozprawy Sądowej oznaymiłem. Datt jak wyżej, Felix Cybulski Wóźny Kommissyi Radziwiłłowskiej.

Roku 1822 septembra 18 przed Aktami Kommissyi dla urządzenia interessów Radziw. ustanowionej obecnie stawając Wóźny wyżej wyrażony relacją tego pozwu do drzwi Sądowych przybitej urzędownie zeznał. Świadczę Józef Doboszyński Aktowy Regent w Kommissyi Radziwił.

Wolno drukiem ogłosić przez Gazetę Kur. Lit. Jan Petersen Członek Kommissyi Radziwiłł.

Gruszki Warszawskie.

1. W Wilnie przy ulicy Wielkiej na przeciw Ratusza w domu Michela Zetela znajdują się sprowadzone do sprzedania w rozmaitych gatunkach Warszawskie gruszki za pomierną cenę.

1. Podaje się do wiadomości: iż ostatni termin od dnia 11 mca 7bra t. roku za 4 tygodnie ma się odbywać exdywizya w majątności Hlinkowszczyźnie położonej, Gubernii grodzieńskiej w Lidzkim powiecie, a zatem wszyscy ogólnie mogący do zesłatego Leopolda Lipnickiego Star. Bakszańskiego Adwokata Sądu Główn. Grodz. i do pozostałego po nim majątku szczególnie Hlinkowszczyzny, uściślać pretensyjne stosunki, na przeznaczający się ten termin dla zjazdu sądowego w Hlinkowszczyźnie przed Sądem exdywizyjskim stawali, i dowody swoich pretensyow pod utratą rzeczy, objawiali, przez obwieszczenie z instancyi kredytorow w roku 1822 7bra 11 podane, a 12 przed aktami Ziem. Lidz. zeznane zawiadomilem, co i do gazety podają. Tomasz Woyciechowski Wozny Ptu Lidzkiego.

Takowe uwiadomienie o podanym obwieszczeniu może Redakcyja do druku przyjąć. Prezydent Grodz. Wleń. Adam Dauksza.

Ostrzeżenie.

1. Niżej własnoręcznie podpisany wydałem dwa obligi, jeden WJ Pani Zofii z Ossowskich Rozgolowej Rotm. Xstwa Zmudz. na rubli srebr. tysiąc dwieście Nro 1,200, drugi W. Franciszkowi Zukowskiemu Szamb. b. Dworu Pol. na rubli srebr. czterysta piędziesiąt, które summy zapewniłem opłacić następnego 1823 roku apryla dnia 23, a że na zaspokojenie tych długów niemam innego funduszu prócz ruchomego i wiedzionemi procederami ewinkującego się majątku, przeto gdyby syn mój Wincenty Rozgol, w imieniu moim działając na zatarcie tych funduszow, nie robił jakichkolwiek układow, przez ninieyszą awizacyą interessowane osoby ostrzegam i takową awizacyą własną ręką podpisując, dla pomieszczenia w Kuryerze Litewskim podają. Marcin Rozgoll Rotm. Xstwa Zmudz.

1822 roku wrzesnia 21 zaświadczam że takowa awizacya do druku przez redakcyą Kuryera Litewskiego przyjętą, być może.

Regent Jan Zienkowicz.

Opiekunowie Sukcessorów zesłatego Obywatela M. Wilna, Benedykta Sorgenfreja, mając w zawiadywaniu swoim Fantów, za pożyczone u zesłatego Sorgenfreja przez starozakonną Małkę Eliaszową Bermanową od różnych osob, nie wiadomo jakich zastawionych, na zebrańiu swoim jeszcze w roku przeszłym postanowili, aby takowe Fanty przez też Bermanową w przeciągu pół roku, licząc od dnia 1 oktobra 1821 roku były wykupione z opłatą prawnego procentu, lecz kiedy do tych czas wspomniona Bermanowa tylko część onych wykupiła, takowych zaś fantow w niemałej liczbie do wykupienia pozostaje, a z upłynieniem terazniejszego mca septembra kończy się rok cały; więc Opiekunowie wzywają każdego do kogo cokolwiek z tych Fantów należy, aby razem z tą Bermanową jawili się do wdowy zesłatego Sorgenfreja, Heleny Sorgenfrejowej, mieszkającej na Trockiej ulicy w domu XX. Franciszkanow pod N. 596 dla wykupienia swoich fantow, z takim uwiadomieniem, iż każdy nie więcej jak procent prawny od dnia 1 oktobra przeszłego roku opłacać ma. Wilno septembra 10 dnia 1822 roku.

Uwiadomienie.

2. Niżej podpisany ma honor Szanowney Publiczności swój odjazd uwiadomić, że kto je-

szcze życzy sobie z moich optycznych towarow co kupić, raczy mnie łaskawie odwiedzić. Te towary są następujące do sprzedania jako to: okulary konserwacyjne dla każdej twarzy blask tyłko mającey, oraz dla osób krótki wzrok mających, że w dalekiej odległości widzieć i czytać mogą.

2) Prespektywy duże do widzenia w dalekie strony, Mikroskopy, Perspektywy, wszelkie gatunki Fryzma i Konis, zwierciadła palące i wydrążone, wszelkich gatunków zwierciadła, które mogą być użyte do rysunków, Camera obscura, Laterna magica, Szkla do tarczy strzelania i kapań i inne termometry, perspektywy achromatyczne duże i małe i teleskopy tak bawarskiej jako też angielskiej fabrykacyi. Nowy gatunek maszyny do zapalania i świecenia która nigdy nie potrzebuje napełnienia, i tych podobnych gatunków więcej. Także jest wiele gatunków które od tych artykułow należą. Spodziewam się, że moi Szanowni Panowie którzy już odemnie kupili, o dobroci tych towarow są przekonani. Sklep w domu Michela Zetela naprzeciw hobwachtu, pobyt mój w tyteyszym mieście do ostatniego septembra.

Zostać mnie można z rana od godziny 8mej aż do 6tej w wieczor. W. H. Reichenbach

Ogłoszenie.

3. Walerian Eysymont podkomorzyc powiatu grodzieńskiego w roku 1812 pierwszych dni młodości swojej zaciągnął się do Gwardyi Polskiej byłego Cesarza Napoleona pod dowództwo zesłatego óp. Jenerala Konopki, razem z armią przeszedłszy granice kraju swojego, żadney do tych czas nie dał o powroźeniu lub zyciu swoim wiadomości. Traskliwa familia, a naywięcey czuła o byt jedynego syna matka, JW. Maria z Narbuttow Eysymontowa, Podkomorzyna Grodzieńska, udawała się z piśmami swojemi do JW. Jeneralow Krasieńskiego i Koziełulskiego, lecz żadney o symie swoim wiadomości niepowzięła, postanowiła tedy odeszwać się w piśmie publicznym do wszystkich stanow z przełożeniem naypokornieyszych prób swoich, ażeby ktokolwiek wiedząc o zyciu lub śmierci Waleryana Eysymonta, przez pobudki prawdziwie moralne wchodząc w smutny stan razem wdowy i matki opuszczoney od syna; łaskawie raczył przesłać listowne przez pocztę uwiadomienie do miasta powiatowego Słonima w gubernii grodzieńskiej położonego, a prócz naywiększey wdzięczności expens jaki na posytkę wyłożonym będzie, że się powróci, aktorka naymocniey zaręcza. Osobiście proszony Deputat Wywodowy Gubernii Grodzieńskiej.

Uwiadomienie.

2. Z powodu awizacyi o Modelach w Kuryerze Litewskim pod N. 84, 85 i 86, że niektórzy Obywatele z Gubernii dalszych, zgłaszają się z rekwizycyami o ezątkowoy oddział Modelow żądając wiedzieć o cenie finalney; zatem uwiadomiam się, że to nie jest jeszcze ani galerya, ani magazyn w zupełności z Modelow różnoklasyycznych złożony; lecz formuje się Laboratoryum na wyrób przedmiotow wyobrazonych, i o dalszym postępie też Gazeta wyobrażać się mających. Tuz dziez robota różnych rekwizytow Architektoniko-ekonomicznych w praktyce, jak do użycia w meblowaniu pokojow, dekoracyi ogrodow angielskich, i za przewód w Ekonomice służyć mających; z wprawą młodzieży w pewney umowie z terminem kilkoletnim na dobrych prymier metrow; przeto życzący rychley mieć wyrażone, i dalsze Modele, składają poprzecznie w sposobie abbonaty rubli 15 srebrem na prospekt jeden, w bleytramie za szkłem w miejscu landszafta z kilkunastu i daley Modelow pod Numerami ułożonych; z opisem w książeczkach drukowanych; dosyłając połowę nakładu z góry, a druga połowa

dopłaca się przy braniu na miejscu prospektu. Zaś na rekwizyta gotowo w praktyce wyrobione od rubli trzech do sześciu srebrem ma się dosyłać, z zakresem terminu pewnego, na który jakkolwiek przedmiot ma być wydany z Laboratorium do powyż wskazanych użytków za biletom. Oddawcy chłopców za umową obustronną za półceny do stają Prospektu, i dalsze artykuły z Laboratorium a nieabbonujący będą wyższym nakładem gotowe już przedmioty nabywać. A. P. Okołów.

O g ł o s z e n i e.

3. Sąd Główny Wileński Departamentu 2go niniejszem w Gazecie Kuryera Litewskiego pomieszczeniem podaje do wiadomości: że na osnowie uczynionego w Departamencie tymże rozporządzenia, z 1 października idącego 1822 roku rozbiierać będzie sprawy appellacyjne, in tractu zaś tych zapisane w rejestrze remissyymym.

Wolno drukować. Szymon Zawisza Prezydent.

3. Roku 1822 miesiąca augusta 28 dnia. Oświadczenie z najsolenniejszym zażaleniem imieniem WWJPanow Stanisława jako męża, a Florjany z Gudowiczow w pierwszym zameżciu Wincentowej Sobolewskiej Czesnikowej a teraz Mackiewiczow Sekretarzow i Regentow b. Rotmistrzow wojsk polskich przeciwko WWJPanom Adamowi i Julianne z Sobolewskich primo Izidorowej Strawińskiej Chorążney oycowi i macosie, Karolowi synowi Romanowskiemu Mostowniczym powiatu Wilkomierskiego, Teodorowi Jamontowi Chorążemu powiatow. Xięstwa Żmudzkiego o to: obżałowana Julianna z Sobolewskich była Strawińska terażniejsza Romanowska siostra pierwszego męża żałującej Mackiewiczowej, po nie mając i z uciekiem delatorki w różnych subseliach wiedzionych procederach w roku 1819 miesiąca julii 14 dnia w Sądzie Ziemijskim powiatu telszewskiego przez oczywisty ugodliwy Dekret kończąc kłótnią razem przy mężu nieżyjącym Izidorze Strawińskim za sumę talarow bitych 2,500 dobra Szolpiany z poddanemi i karczmą w powiecie rosienskim leżące w zastaw oddała, który to majątek w skutek powyższego zastawnego ugodliwego Dekretu prawnie oświadcza się Mackiewiczowa zadzierżała, a żadnych wówczas przy pomienoney ugodzie obżałowana Strawińska z zesłym swym mężem nie mając dalszych ciężarow w skutek tylko testamentu 1816 roku miesiąca julii 3. dnia pisanego, a miesiąca 8bra 13 dnia w kancelaryi ziemijskiej Rosińskiej lokowanego, nieżyjącego Wincentego Sobolewskiego rozpisane summy opłacić oboje na się przyjęli obowiązek, i ewikcyą nie tylko na dobrach Szolpiany, ale też na Strażławki w tymże powiecie rosienskim lokacją mające, oraz wszelki majątek wnieśli, lecz wkrótce z obżałowanym Jamontem na wyrażone Stroszławki prawo zastawne górą na tysiąc Tal. bitych zformowali, i gdy dni życia Izidory Strawińskiej ukończył, obżałowana terażniejsza Romanowska całą ruchomość zmarnotrawiła, a powtórzywszy dopiero zameżcie za obżałowanego Adama Romanowskiego, jak lata pogłoska, niewiadomo w jakich powiatach i niewiadomo jakie transakta poformowali, i multiplikując debita ku krzywdzie istotney posesorki i zastawniczki, uoisnąć postanowili. Za tym takie postępkі obżałowanych zażalając, aby jako na onerowane majątki nikt kre-

dytow żadnych obżałowanym Romanowskiemu czynić nieważyl się, przez niniejsze oświadczenie zażalająca Mackiewiczowa oznajmuje i zapowiada, i żeby całej Publiczności było wiadomem i nikt niewymawiał się niewiadomością, przez Gazetę Kuryera Litewskiego ogłosić postanawia, jakowe oświadczenie z processem jako mąż i umocowany od żony podpisuję. Pisan jako wyżey. Stanisław Mackiewicz Sekretarz Regent były Rotmistrz wojsk polskich.

Roku 1822 miesiąca septembra 4 dnia przed Aktami Jego Cesarskiej Mości Ziemijskiej Powiatu Telszewskiego stawając obecnie WJPan Stanisław Mackiewicz Sekretarz Graniczny Regent b. Ziemijski Telszewski i Rotmistrz wojsk polskich to oświadczenie do akt podał.

Przyjęto Ignacy Dowkont Ziemijski Aktowy powiatu telszewskiego przysięgły Regent.

Takowe oświadczenie z processem może być w Gazecie Kuryera Litewskiego umieszczone Alczy Gadom Sędzia Ziemijski Telszewski i kawaler.

3. Oświadczenie Imieniem JW. Wincentego Bielikowicza b. Marszałka powiatu brasławskiego i kawalera, czyni się w rzeczy następney: po dekrecie remissyymym w Sądzie Głównym Wileńskim 2go Departamentu na d. 9 miesiąca października terażniejszego roku ogłoszonym, na wszelkie oświadcza się fundusze ustanowiony Sąd Taxatorsko Exdywizorski, gdy już zjazd pierwszy od dnia 20 miesiąca februaryi odbył, a nadto gdy i powtórny zjazd od dnia 1 augusta także idącego roku, za ostateczny w dobrach Kozaczyźnie w powiecie brasławskim determinowany dopiero eksekuję, a tak wszelkie już interesa prawne w którejkolwiek jurysdykcji bycie i być mogące do jednego Sądu Taxatorsko Exdywizorskiego przeniesione zostały i należą. Zatem gdyby przez niewiadomość tak o remissie Sądu Głównego jako też o czynnym oney przez Sąd Taxatorsko Exdywizorski wykonywanu ktokolwiek z pretensorow i w którejkolwiek guberniach w Sądach powiatowych dekretow i innych judicawatow z oświadcza się nie otrzymał, wszystkie więc w ogólności przeze mnie różnym osobom plenipotencye do spraw i wszelkich innych interessow wydawane cofam i za nieważne ogłaszam, a tylko w mocy nieporuszoney dwie plenipotencye, jedną W. Jazowi Drozdowskiemu adwokatowi Sądow Głównych, drugą W. Symonowi Ghodycy Adwokatowi subseliow brasławskich ad jure agendum służących zostawuję, i w tém niniejsze oświadczenie do akt powiatowych podaję własnym umacniam podpisem. Dat 1822 miesiąca augusta 7 dnia.

Wincenty Bielikowicz Jenerał Major wojsk polskich b. Marszałek powiatu brasławskiego kawaler orderu s. Anny 2giey klasy.

Roku 1822 miesiąca augusta 15 dnia przed aktami ziemijskimi powiatu brasławskiego stawając osobisto JP. Kazimierz Wilimkiewicz, takowe oświadczenie autentycznie sporządzone do akt podał, które że jest w xięgi wpisane pod N 207 przy wycisnioney urzędowey pieczęci poświadczają się.

Przyjąłem Felicyan Alexandrowicz Ziemijski Brasławski Regent.

Takowe oświadczenie wolno drukować w Kuryerze Litewskim. Prezes Grodu Zawileyskiego i Exdywizy Ignacy Chodźko.

Od dnia 1go października, zaczyna się prenumerata na ostatni kwartał roku bieżącego, na Gazetę Kuryera Litewskiego. Cena zwyczajna rub. 2 kop. 25.

Observacje meteorologiczne.	Czas obserwacji	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Reau.	Wiatry	Odmiana w powietrzu
	dnia 20 średnia	27 cali, 9,6 lin.	+ 8,33 stopni	Polud. Wschodni	Pochmurno
	dnia 21 średnia	27 — 10,56 —	+ 8,16 —	Północ. Zachodni	Pochmurno
	dnia 22 godz. 6	28 — 0,3 —	+ 6 —	Zachodni	Mgła